

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 29.1.2007
COM(2007) 28 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Közlemény a digitális tartalmat Európán belül hozzáférhetőbbé, felhasználhatóbbá és
hasznosíthatóbbá tevő, többéves közösségi program (e-tartalom-plusz program)
végrehajtásáról**

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Közlemény a digitális tartalmat Európán belül hozzáférhetőbbé, felhasználhatóbbá és hasznosíthatóbbá tevő, többéves közösségi program (e-tartalom-plusz program) végrehajtásáról

(EGT vonatkozású szöveg)

1. BEVEZETÉS

Ez a közlemény a digitális tartalmat Európán belül hozzáférhetőbbé, felhasználhatóbbá és hasznosíthatóbbá tevő, többéves közösségi program létrehozásáról szóló, 2005. március 9-i 456/2005/EK európai parlamenti és tanácsi határozat (e-tartalom-plusz program) 5. cikkének (3) bekezdésében lefektetett azon követelmény értelmében készült, amely szerint „a Bizottság legkésőbb 2006 közepéig jelentést készít az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, valamint a Régiók Bizottságának az 1. cikk (2) bekezdésében említett cselekvési irányvonalak végrehajtásáról. Ennek keretében a Bizottság beszámol arról, hogy a 2007–2008-ra szánt összeg összhangban áll-e a pénzügyi tervvel.”

A határozat az alábbiak szerint határozza meg a program pénzügyi keretét (6. cikk):

- A 2005. január 1-jétől 2008. december 31-ig tartó időszakra a pénzügyi keretet 149 millió euróban állapítja meg.
- 55,6 millió euro áll rendelkezésre a 2006. december 31-ig terjedő időszakra ((1) bekezdés).
- A 2006. december 31-ét követő időszakra az összeget akkor kell jóváhagyottnak tekinteni, ha az összhangban van a 2007-ben kezdődő időszak pénzügyi tervével ((2) bekezdés).

2. AZ E-TARTALOM-PLUSZ PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI

Az európai tartalomágazat kiemelt szerepet játszik az információs és tudáslapú társadalom és gazdaság felé tartó fejlődésben. Az e-tartalom-plusz program a már elérhető európai digitális tartalmakban rejlő hatalmas lehetőséget felismerve hozzáférhetőbbé, felhasználhatóbbá, és hasznosíthatóbbá teszi a digitális tartalmakat. A program az információ közösségi szintű létrehozását és terjesztését is ösztönzi. Az e-tartalom-plusz az „i2010 – Európai információs társadalom a növekedésért és a foglalkoztatásért” elnevezésű kezdeményezésben nyilvánosságra hozott bizottsági célok megvalósításához, különösképp a „nagy sávszélességű kommunikáció, gazdag és változatos tartalmak és digitális szolgáltatások” megteremtéséhez is hozzájárul.

Ebből a célból a program három kiemelten közérdekű területet jelölt meg. A közzszférában e területeken hatalmas mennyiségű adat áll rendelkezésre. Ezek a területek a földrajzi információkat, az oktatási, illetve a kulturális, tudományos és egyetemi oktatási tartalmakat ölelik fel.

A földrajzi információk és a téradatok a mindennapok során használható alkalmazások számára jelentenek hatalmas lehetőséget; az ilyen adatok alapján például navigációs és tömegközlekedési irányítási rendszerek alakíthatók ki, és hatékonyabbá válhat a területkezelés. A térbeli információ-tömegre Európában az adatállományok és az adatforrások felaprózódottsága, a szakaszos elérhetőség, az eltérő földrajzi skálájú adatállományok közötti harmonizálás és kompatibilitás hiánya, illetve a begyűjtött információk ismétlődése jellemző. A program e tekintetben kiindulópontként szolgál, hiszen jobb körülményeket teremt a digitális anyagok eléréséhez, többszöri felhasználásához és hasznosításához, erre építkezve pedig többletértéket jelentő termékek és szolgáltatások hozhatók létre egész Európában.

Oktatási célú digitális tartalmak már többféle formában elérhetők az Interneten és az adattárakban. Az ilyen tartalmak fejlett, oktatási célú, többszöri felhasználása azonban számos akadályba ütközik. A technológiai megoldások használata például következtelen, a szervezeti és pedagógiai keretek pedig gyakran alkalmatlanok a többnyelvű és multikulturális oktatási célú digitális tartalmakhoz való hozzáférésre vagy a tartalmak használatára. Az e-tartalom-plusz olyan tevékenységeket támogat, amelyek révén az oktatási folyamatban részt vevő iskolák, egyetemek, diákok, tanárok és a további érdekelt felek egyszerűbben elérhetik és használhatják az igényeiknek, nyelvtudásuknak és kultúrájuknak megfelelő oktatási tartalmakat. A program arra törekszik, hogy létrehozza a többnyelvű elérhetőségre és eltérő oktatási és tudományos helyzetekre szabott páneurópai oktatási szolgáltatások kialakulásához szükséges szerkezeteket és feltételeket.

Az e-tartalom-plusz program a kulturális, tudományos és egyetemi oktatási területen jelentős mértékben hozzájárulhat az i2010 kezdeményezés zászlóshajójának számító Digitális könyvtár programhoz, amely Európa kulturális és tudományos örökségének digitalizálásával, internetes elérhetőségével és megőrzésével foglalkozik. A Bizottság bejelentette, hogy 2010-re egyetlen európai hozzáférési ponton keresztül legalább 6 millió digitális tételt tesz elérhetővé és kereshetővé. Az e-tartalom-plusz program társfinanszírozást nyújt a digitális könyvtár kezdeményezés azon törekvéseivel egybecsengő projektek számára, amelyek az internetes környezetben megtalálható kulturális és tudományos tartalmak egyidejű elérésére és könnyebb használatára irányulnak. A projektek jelentős európai hozzáadott értéket képviselnek, hiszen többek között olyan ügyekkel foglalkoznak, mint az európai kulturális örökséget őrző intézmények digitális gyűjteményei közti együttműködés, vagy az egyes gyűjtemények többnyelvű elérése.

A program a rá vonatkozó határozatban előírt pénzügyi kerettel összhangban két szakaszban valósul meg. Az első kétéves időszakban gyűjteményt hoznak létre a tagállamok összevont és kiegészített gyűjteményeiből. A második kétéves időszakban kerül sor az alapgyűjtemények bővítésére és rendszerezésére; e feladat nagyobb költségvetést igényel.

3. A PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁNAK HELYZETE

Az e-tartalom-pluszt az Európai Bizottság hajtja végre. A tagállamok az e-tartalom-plusz irányítóbizottságon keresztül képviseltetik magukat. A finanszírozás pénzbeli támogatások és közbeszerzési szerződések odaítélésével valósul meg.

3.1. A 2005-ös ajánlattételi felhívásra beérkezett válaszok

2005. szeptember 10-én a Bizottság ajánlattételi felhívást tett közzé. Az ajánlattételi felhívásra rendkívül sok pályázat érkezett. Összesen 238 ajánlat futott be (lásd a csatolt Mellékletben). Az igényelt finanszírozás összege összesen 370 millió euro volt.

Az értékelők 28 ajánlatot kiválónak vagy nagyon jónak találtak. E 28 ajánlat összesen 49 131 000 eurós finanszírozást igényelt. A rendelkezésre álló költségvetés 27 900 000 euro, ezért az ajánlatok közül csak 19-et lehetett finanszírozni.

Az ajánlatokat „a konkrét célterületre kidolgozott fellépés céljaihoz való hozzájárulás”, a „megközelítés és munkarend”, a „források minősége”, és a „többnyelvűség és multikulturális szempontok” odaítélési kritériumai alapján értékelték.

A **földrajzi információk** területén három kiválasztott projekt részesül finanszírozásban. Az egyik a EuroGeoNames (EGN). A projekt célja egy olyan interoperábilis szolgáltatás kifejlesztése, amely a hivatalos földrajzi nevekkel kapcsolatos adatokat egységes, többnyelvű európai alkalmazásban kapcsolná össze. Az ajánlat tökéletesen egybecseng a munkaprogram célkitűzéseivel, hiszen nemzetközi szinten gyűjti össze a nemzeti adatbázisokban tárolt földrajzi információkat. Az elismert szaktudással és tapasztalattal rendelkező, hiteles konzorcium a többnyelvű és multikulturális közegben is jó színvonalú munkarendet garantál.

Az ajánlattételi felhívásra beérkezett válaszok alapján nagy igény mutatkozik az **oktatási tartalmakra**; a program három projektet finanszíroz. Az ajánlatok hozzájárulhatnak a könnyebben hozzáférhető digitális oktatási tartalmak többnyelvű és multikulturális alkalmazását és többszöri felhasználását elősegítő páneurópai oktatási szolgáltatások kialakulásához. A CITER (Creation of a European History Textbook Repository; Európai történelmi szöveggyűjtemény létrehozása) projekt például a középszintű oktatásra koncentráló, európai digitális történelmi szöveggyűjtemény-bázist kíván létrehozni. Az ajánlatban rendkívül markánsan megjelenik az európai dimenzió, hiszen a gyűjtemény jelentősen befolyásolhatja a történelem tanításának és megértésének módját. Segíthet a nemzeti szemszögből megközelített fogalmak átértékelésében, és támogatja a közös európai tapasztalatokból fakadó európai dimenzió kiemelését az oktatásban. A munkaterv jól szerkesztett és a megvalósítandó feladatok pontos megértéséről tanúskodik. A partneri együttműködés kiváló szakértelemre és forrásokra támaszkodik. Az ajánlat középpontjában a többnyelvűség és a multikulturális megközelítés áll.

A legtöbb ajánlat a **kulturális és tudományos/egyetemi oktatási tartalmak** területére érkezett; a program nyolc kiválasztott ajánlatot finanszíroz. A kiválasztott „European Digital Library” (EDL; Európai Digitális Könyvtár) projekt a digitális

könyvtárakra vonatkozó i2010 zászlóshajó-kezdeményezés gerincét alkotja, mivel új partnerek hozzáadásával és még több könyvtári forrásnak a meglévő internetes portálba („The European Library”) gyűjtésével bővíti az európai nemzeti könyvtárak együttműködését szolgáló infrastruktúrát. Az EDL egész Európában érezteti majd hatását, hiszen fokozza a nemzeti könyvtárak készleteinek határokon átnyúló felhasználását. A szükséges szaktudást egy kiváló konzorcium biztosítja.

Újabb példa a DISMARC (DIScovering Music ARChives; zenei archívumok felfedezése) projekt, amelynek célja, hogy felhasználói felfedezzék az európai zenei örökség nagy részét őrző, meghatározó európai műsorszóró társaságok, archívumok, és intézmények által tárolt hangfelvételeket. A felvételekről jelenleg szinte semmilyen információ nem áll a nyilvánosság rendelkezésére. A konzorcium a különböző szakterületek kiegyensúlyozott ötvözetét nyújtja; a projektvezetési folyamat és a munkarend egyértelműen követhető. Az ajánlat multikulturális dimenziója kifejezetten markáns.

A program további öt kiválasztott **tematikus hálózatot** finanszíroz. E projektek egyértelmű szerepet játszanak majd abban, hogy a legjobb gyakorlat népszerűsítése révén felhívják a figyelmet a már létező szabványok használatának előnyeire; az egyes területeken (oktatási és kulturális tartalom, a közsférát érintő információk) pedig megkerülhetetlen szaktekintélyekkel dolgoznak együtt.

Az e-tartalom-plusz program egész Európában felkeltette az e-tartalmak terén érdekelt felek – a közigazgatás, a kulturális intézmények, a könyvtárak és tudományos társaságok, az egyetemek és iskolák, a magántársaságok, a kiadók, az informatikai és kommunikációs technológia-szolgáltatók, az egyesületek és a szervezetek hálózatainak – érdeklődését.

A program megvalósítása során ez az érdeklődés és a programban való részvétel egyaránt tovább fokozódik, hiszen az egyes szereplőket a Bizottság és az érdekelt felek közötti kapcsolatok, a finanszírozott projektek tevékenysége és a tematikus hálózatok létrejötte még közelebb hozza majd egymáshoz.

3.2. A 2005-ös ajánlattételi felhívás tapasztalatainak felhasználása

A 2006-os ajánlattételi felhívás a 2005-ös év tapasztalataira épül. A rendelkezésre álló költségvetést szem előtt tartva a cél kevesebb, de ugyanúgy kiváló minőségű ajánlat elfogadása lett.

Az ajánlattételi feltételeket e cél figyelembe vételével fogalmazták meg. Pontosították a kiváló minőségű projekt ismérveit: ide tartozik többek között a tartalomszolgáltatók szerepeltetése a konzorciumban, a kritikus tartalomtömeg elérésének biztosítása, a felhasználói igények azonosítása, valamint a projekt eredményeinek széles körű felhasználhatósága.

A tevékenységi köröket is az első év során végzett értékelésből következő prioritások figyelembe vételével határozták meg. Az oktatási tartalmak területén elsősorban a formális oktatási struktúrán belüli közvetlen vagy távolsági képzésben használható tartalmakat keresik; a kulturális és a tudományos/egyetemi oktatási tartalmak területe pedig az egymással együttműködni képes digitális könyvtárak kialakulására, a

könyvtárakban, múzeumokban és archívumokban tárolt különböző típusú tartalmak összekapcsolására koncentrálnak.

4. PÉNZÜGYI TERV

Az új pénzügyi keretről szóló, május 17-én aláírt intézményközi megállapodás nyomán a Bizottság elkészítette „felülvizsgált csomagját”, amely szükség szerint módosítja a hatályos és a javasolt szabályozást, hogy a megállapodásnak érvényt szerezzen. A csomag az e-tartalom-plusz programra a 2005–2008-as időszakban 149 millió eurót tervez, ami pontosan megegyezik a határozatban szereplő összeggel.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

A 2005-ös ajánlattételi felhívásra beérkezett ajánlatok minőségi és mennyiségi szempontból egyaránt a digitális tartalmak üzletágának szereplői részéről jelentkező, jelentős kielégítetlen igényre engednek következtetni.

A 2007–2008-as programra vonatkozó határozatban előírt összeg fontos a 2005-ben elindított tevékenységek és a program teljes potenciáljának kibontakozásához (főként a digitális könyvtárak terén).

A programra vonatkozó határozatban a 2007. január 1-jétől 2008. december 31-ig tartó időszakra megállapított pénzforrás – 93,4 millió euro – tehát ebben a szakaszban összeegyeztethető a 2007-ben kezdődő időszak hatályos pénzügyi tervével.

Melléklet: Az értékelt ajánlatok összefoglalása

Célterület / Tevékenység	Értékelt ajánlatok ¹
Földrajzi információk	
3.1.1 A kiindulópontként a szolgáltató infrastruktúra előmozdítása – célzott projektek	29
3.2.2 A földrajzi tartalom gazdagításának serkentése – tematikus hálózat	4
Oktatási tartalom	
4.2.1 Az oktatási tartalom gazdagításának serkentése – tartalomgazdagító projektek	56
4.2.2 Az oktatási tartalom gazdagításának serkentése – tematikus hálózatok	8
Kulturális tartalom és tudományos/egyetemi oktatási tartalom	
5.1.1 Az alapként szolgáltató infrastruktúra előmozdítása – célzott projektek	58
5.2.1 A kulturális és a tudományos/egyetemi oktatási tartalom gazdagításának serkentése – tartalomgazdagító projektek	61
5.2.2 A kulturális és a tudományos/egyetemi oktatási tartalom gazdagításának serkentése – tematikus hálózatok	16
A digitális tartalomban érdekelt felek közötti együttműködés megerősítése	
6.1.1 Közsférából származó információ – tematikus hálózat	3
ÖSSZESEN	235

¹ 3 ajánlat nem támogatható, ezért nem szerepelt az értékelési folyamatban.